

„Novi čas“

NOVI ČAS

List stare

Izhaja vsak petek ob 12. uri dopoldne. Uredništvo in upravnništvo je v Gosposki ulici št 6, drugo dvorišče.

za celo leto 4
za manj premožne 3 „
v Nemčijo 5
posamezne številke 8 v
Oglasi po dogovoru.

Štev. 37.

V Gorici, 13. setembra 1912.

Leto III.

Veličastni dnevi na Dunaju.

Dunaj, 12. septembra.

Praznik presv. Rešnjega Telesu praznujejo te dni na Dunaju katoličani, zbrani s celega sveta. Ni ga naroda, ki bi te dni na Dunaju ne bil zastopan. Pred vsemi najbolj častno so zastopani Slovenci, ki jih je 3500. V duhu, kaj ne, pa z nami draznujete ta velik katoliški praznik tudi vi vsi, ki ste ostali doma. Iz stotisočev src kipi te dni proti Dunaju vroča molitev v čast našemu Izveličarju. Vsak katoličan, ki se ni mogel udeležiti teh slavnosti, naj moli, da bi shod za katoliško stvar imel najobilnejšega uspeha. Sedaj pa kratko poročilo! Kdo naj opiše vse, kar vidi in sliši. Pred vsem, kako je s Slovenci?

Slovenci na Dunaju.

Slovenci se zbiramo na Dunaju v frančiškanski cerkvi, ki je prekrasno ozaljšana zunaj in znotraj. Cvetlične girlande vise zunaj od strehe do tal in v cerkvi je od stropa skoro do tal vse prepreženo s cvetličnimi venci. V tem oziru je frančiškanska cerkev morda najlepše na Dunaju. Čč. oo. frančiškanom srčna hvala za trud in za čast, ki so jo s tem izkazali Slovincem. Žal, da je premajhna za 3500 Slovincem, ki morajo stati zunaj na trgu. Sinoči so se pripeljali Kranjci. Goričani so bili večinoma že prej tu. Počutili so vsi dobro. Danes dopoldne so se Goričani razdelili v gruče, ki jih goriški voditelji vodijo po Dunaju. Imamo vsi slovenske trako-ve. Prebivalstvo je silno prijazno z nami. Hrana po krčmah ni draga. Po mestu vise zastave. Nekatere palače so naravnost čudovito krasno ozaljšane v čast kongresa.

Slavnosti.

Slavnosti so se pričele v torek popoldne, ko je došel na Dunaj papežev odposlanec kardinal van Rossum. Sprejem je bil veličasten. Nato so se začela razna zborovanja, o katerih ni mogoče podrobno poročati. Obenem je te dni zborovala

»Zveza krščanskih žena« in katoliški učitelji. Zborovanja krščanskih žena se je udeležila tudi nadvojvodinja Marija Terezija.

Velikansko zborovanje na Rotundi.

Sinoči od 4 popoldne do 7h zvečer se je v Rotundi v Pratru vršilo otvoritveno zborovanje. Rotunda je velikansko okrolo poslopje, v katerem je prostora za 10.000 sedežev in 50.000 stojišč. L. 1873 je bilo središče svetovne razstave. Ko smo včeraj popoldne došli v Rotundo, se je zborovanje pravkar pričelo. Nudil se nam je veličasten prizor, ki ga ne pozabim nikdar. Take velikanske množice ljudstva niso še zrlle moje oči. Celo morje samih glav druga pri drugi. Vrste se dvigajo vedno višje in višje kakor v rimskem amfiteatru. In ko ta velikanska množica začne ploskati ter pritrjevati govornikom, potem se zdi človeku, da stoji kje ob morju in čuje bučanje morskih valov, ki jih dviga v zrak vihar. Nepozabni trenutki! Ob takih trenutkih človek še le prav razume, kakšna je moč katoliške misli na človeško srce. In govori! Govorilo se je večinoma nemško. Le belgijski minister Helleputte je govoril francosko. Prvi je govoril mons. Lud. Heylen, škof iz Belgije. Za njim je kanonik Mezinski prebral pismo, ki je sv. Oče pisal kongresu. Nato je govoril krasno in razumljivo z močnim glasom papežev odposlanec kardinal Rossum. Zlate so bile njegove zadnje besede: **»Če hočemo imeti krepko ljudstvo in močno državo, mora vera procvitati in prešinjati vse javno in zasebno življenje!«** — Množice so papeževa odposlanca viharno pozdravljale in s tem javno manifestirale svojo udanost in ljubezen do tistega, v čegar imenu je govoril, sv. Očeta Piia X. — Nato je govoril kardinal Nagl, ki je najprvo pozdravil papeževa legata ter nadvojvodo Petra Ferdinanda, nadvojvodinje in druge člane cesarske hiše, ki so se v

obilnem številu udeležili tega zborovanja. Množica je s celim srcem pozdravljala zastopnike Nj. Veličanstva cesarja, ki je protektor celega kongresa.

Govor naučnega ministra.

Eden najlepših trenutkov pa je bil, ko je nastopil naš naučni minister dr. Hussarek, ki je pozdravljajal kongres v imenu cele vlade. Njegov govor je bil govor katoliškega moža, ki se tudi s tako visokega mesta kot minister ne boji izpovedati katoliških načel. Končal je: »Katoličani Avstrije in celega sveta se zbirajo ne da žalijo drugih, ampak da sami sebe potrdijo v svojem prepričanju. Naj bi kongres obrodil obilen sad za vse, ki se ga udeležujejo in za vse, ki so le v duhu z njim združeni. Naj pade nanj oder one zvezde, ob katere svitu so pripognili v ponižnosti kolena oni, ki so jo slišali in videli: »Čast Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje!« Čast Božja in mir človeštva, oni mir, ki ga svet ne more dati, ki ga daje le Bog — to dvoje naj bo trajni sad tega kongresa. (Poslopje kar grmi odobravanja.) Nato so govorili še deželni maršal princ Liechtenstein, belgijski minister Helleputte, prelat dr. Svoboda ter slednjič dr. Šusteršič, čegar govor je dosegel velik uspeh.

Dunajski župan dr. Neumayer pozdravi udeležence v imenu dunajske občine. Gostje Dunaja naj bodo prepričani, da prevajajo Dunajčane tisti ideali, ki se namestavajo po kongresu uresničiti.

Sprejem pri kardinalu legatu.

Dopoldne je sprejemal kardinal legat van Rossum udeležence v nadškofijski palači. Kardinal legat je sprejel več tisoč oseb, med njimi kardinale, nadškofe, škofe, opate, duhovnike, avstrijsko katoliško plemstvo in razne odbore.

Zvečer so se vršile službe božje v raznih cerkvah.

Po svetu.

Avstrijski ministerski predsednik grof Stürgkh, se je vrnil z počitnic in prevzel svoje posle. Govorilo se prej veliko o tem, da Stürgkh ne bo mogel prevzeti več svojega mesta in to radi svoje očesne bolezni, kar se pa ni zgodilo. Pričeli so sedaj že na Dunaju pogovori strank z vlado, kedaj naj se skliče parlament k zasedanju; poslanci bi radi, da vlada skliče parlament k zasedanju že konec septembra; vlada pa misli šele to storiti koncem avgusta. — Ker je mesto poljedelskega mini-

stra prazno, se imenuje v kratkem nov poljedelski minister. Naš zunanji minister Berchtold obišče baje v kratkem italijanskega kralja v Racconigu. V Rusiji se vrše sedaj posebno v Moskvi velike slavnosti v spomin stoletnice na pohod Napoleona v Rusijo, kjer je bila Napoleonova armada uničena skoroda do zadnjega moža. Pri slavnosti v Moskvi je sedaj navzoč sam car Nikolaj s celo svojo visoko družino. Ognjišče in središče vse homatij je pa sedaj na **Balkanu**. Posebno sovražno si stojita nasproti Bolgarija in Turčija; veliko se je celo pisalo o možnosti vojske med tema dvema državama, resnica pa je,

da se Bolgarija mrzlično pripravlja in oborožuje svojo armado. To sovrašтво med Bolgarsko in Turško izhaja iz dejstva, da Turki še vedno breg vsakega vzroka koljejo in ubijajo Bolgare. Tako so Turki v zadnjih letih umorili 150, ranili pa 557 Bolgarov. Ni čuda, da so zato Bolgari razjarjeni nad Turki. — V slučaju vojske med Bolgari in Turki, bi gotovo potegnili s Bolgari tudi Srbi, Črnogorci in Grki, kateri zadnje že itak komaj čakajo, kedaj vzamejo Turkom otok Kreto.

V Srbiji je sedaj spet stolček ministerskega predsednika prazen, kralj bo najbrže poveril sestavo nove vlade Pariču, ki

Listek.

Junaštvo in zvestoba.

Nemški spisal: **JOŽEF SPILLMANN D. J.**

(Dalje)

Vesel sem bil, da je šlo tako gladko, in po stranskih ulicah smo brez kakih dogodljajev dospeli v Malteški hotel.

V sobi, kjer je drugače stanoval stari markis, pripravili so posteljo za Redinga. Sedel sem na naslonjač poleg njega; ker oko me je tako bolelo, da nisem mogel stati več pokonci. Brunnerja in Jožka smo obdržali v Malteškem hotelu, da bi nam kaj pomagala; druge sem poslal z listkom k velikemu sodniku Kajzerju.

Moja zaročenka Izabela je bila tako prevzeta od bolesti radi smrti svojega očeta in pač tudi radi moje in Rudolfove nezgode, da nisem slišal iz njenih ust drugčega ko tožbe in jadikovanje. Bila je kakor iz uma, vila je roke in mrmrala nad božjo previdnostjo, da je poslala tako nesrečo nad njo, njeno sestro, naju in kralja. Nisem zameril ubogemu dekletu, marveč se mi je zelo smilila in mislil sem, da je taka radi prevelike ljubezni do očeta in tudi do mene. Čisto drugače se je vedla duševno močna Marta. Tudi ona je tiho jokala pred se, a od nje ni bilo čuti nobene besedice tožbe; mesto tega je skrbela za najne rane kolikr je mogla, dokler ni prišel zdravnik, po katerega je bila takoj poslala. Najpreje je previdno izprala Rudolfove rane z mehko gobo in čisto vodo. Mali Jožek ji je držal skledo; kajti njena sestra, ki je izpočetka to hotela, ni mogla strpeti pri pogledu na krvavo vodo, ki jo je iztiskala iz gobe. Na roki, ki je bila še ovita s platnom, ki sem ga bil zavezal okoli, si ni upala kaj početi; najmanjše gibanje je ranjencu povzročala hude bolečine.

Zdaj sem prišel jaz na vrsto. Marta je previdno odvezala obvezo, ki mi je zakrivala oko. Ko je zagledala mojo rano, se je tako zavzela, da ni mogla zadržati tihega vsklika. Takoj je prihitela Izabela in ko je videla moje debelo zateklo, s strjeno krvjo zamazano oko, prav za prav oteklino, ki je zakrivala očesno jabolko, se je ubogo dekletu onemoglo zgrudilo. Marta je morala z Brunnerjevo pomočjo peljati v bližnjo sobo in jo tam s kisom zopet obuditi k zavesti, predno se je dalje brigala z menoj. Medtem ko je Marta umivala tudi mojo rano, slišal sem, kako je Izabela tožila in zdihovala, da me ni mogoče več spoznati; da to ni njen lepi Damian, ki ga je ljubila; tako spačenega obraza da ne more niti gledati. Marta je skušala sestro opravičevati, češ, da je otrok in se bo jutri sramovala svoje šibkosti. Danes sploh nima nobenega razsodka; nezgoda, ki nas je vse zadela, jo je popolnoma zmešala; toda se bo že zopet zbrala i. t. d. Jaz sem se grenko smehljaj predse in rekel, da si lahko že mislim, da me udarec na oko ni olepšal in da ne bom gospodične Izabele nikdar sili, da bi se poročila z enookim.

Med tem ko sem to govoril, je venderle prišel zdravnik. Bil je mazač od „bežeče smrti“, ki je svoj čas za prvo silo obvezal markisa Valdulerja. Ni bilo mogoče najti drugega.

Možicelj je godrnjal in robantil, kako da smo prej ravnali z njim v teh prostorih. Samo čista ljubezen do človeštva — ne krščanska ljubezen; kajti veliki Voltér, ki počiva zdaj v Panteonu, je pometel s krščanstvom — torej čista človečanska ljubezen ga nagiblje, da še enkrat v teh sobah posveti svojo visoko umetnost v službo trpečemu človeštvu.

Po tem govoru, ki ga je govoril v pred sobi, vstopil je ponosno k nama ranjencema. Ko naju je zagledal, je vskliknil: „Kaj? To sta pač Švicarja? Da, poznam tega dolgina z modrimi očmi — levo je skoro modrejše ko desno: Toda kdo bo od mene zahteval, da ohranim s svojo umetnostjo življenje tem ljudem, tem morivcem, moram reči, ki so streljali na vrló ljudstvo? To bi bil zločin proti narodu!“

„No, ‚vrló ljudstvo‘ je prvo streljalo na nas in potem mesarilo neoboroževé umirajoče in mrtve, da bi se divjaki sramovali tega“, sem mu odvrnil.

Gospodična Marta pa je znala bolje zavriniti moža. Dela je, na mizico poleg bolniške postelje dva lujsdorja in rekla: „Kaj pomaga prerekanje, gospod doktor? Vaša čista človečanska ljubezen gotovo ne bo gledala na narodnost teh dveh ranjencev in bo videla v njih le človeka, ki potrebujeta njene pomoči.“

Doktor se je globoko poklonil proti Marti in rekel: „Če od te strani primete, lepa gospodična, potem me zmagate. V imenu človečanstva naj se nihče zastoj ne sklicuje name!“ Nato je oba zlatnika potisnil v žep pri telovniku zamrmravši: „Zdaj pa na delo!“

Zavihal si je rokave svoje suknje in začel preiskavati Redingove rane. Udarci na glavi se mu niso zdeli docela smrtni. „Če se ne vnamejo in se ne pritakne to in to“ — imenoval je celo vrsto latinskih ali grških imen, ki sem zelo dvomil, da se dobe v besednjaku — „bo lahko v štirih tednih vse zopet zdravo“. Nato je rano z nekaj šivi sešil in jih zalepil. Z roko je bilo huje. Kost se je bila zlomila, morda zdrobila. Skušal jo je naravnati in to je povzročalo Rudolfu najhujše bolečine, ker je bilo vse oteklo in vneto. Konečno je roko ovil s platnom in jo trdo zavezal. Tudi to se lahko zboljša, je menil z mnogimi „če“ in „pa“.

Potem je mazač preiskal moje oko. Delal mi je orozne bolečine, ker je z vso silo skušal dvigniti zateklo in ranjeno trepavnico. Že je mislil, da se mu je posrečilo in vprašal me je, če kaj vidim. „Ničesar!“ sem rekel. „Potem je oko izgubljeno“, je odgovoril. Slišal sem, kako je Izabela v bližnji sobo glasno vskriknila. „Ostala rana ni nevarna. Nosna kost že zopet ozdravi, če bo tudi malo kriva in grčasta. Vreza na licu ni vredno niti zašiti. Treba še poskrbeti, da se vnetje pokvarjenega očesa ne lodi tudi zdravenega. Dalje morate ostati nekaj dni v temni sobi. Tako upam, da rešimo vsaj eno oko.“

S tem se je doktor poslovil.

Hotel sem nato, naj me Brunner pelje v ulico Sent-Onoré, kamor sem bil namenjen, ko sem naletel na Marto in Redinga. Tega pa ni pustila Marta Valdulerska. Rekla je da ste še dve sobi v gorenjem nadstropju, ki jih gospodinja prepusti meni in mojemu tovarišu. In ker je tudi Reding prosil, naj ostaneva pri njem, sem se udal.

Bilo je dosti čez ponoči, ko sem konečno ležal v sobi nad Redingon postelji. Hude bolečine, ki sem jih skušal zljajšati z mrzlimi obkladki, me niso pustile zaspati; tudi me je motilo stokanje Redingovo, ki sem je slišal čisto razločno. In kako misli so šle skozi mojo dušo? Vse grozote strašnega dne, potem negotovost moje osode. Ali bom spet videl domovino? Eno oko — slep? Seveda brez Izabele Valdulerske! Boli takrat Verena v samoštanu? Bo li mogla tudi ona ljubiti enookega, če se ni že za obljubila Bogu? Nisem si mogel misliti! Toda tudi prvega utisa o Izabeli nisem hotel imeti za pravi čut njenega srca. Hotel sem z njeno sestro verovati, da se zopet zbere, da se njena ljubezen do mene, v katero sem veroval poveliča in opleniti. Bolelo me je, da me je morda ljubila le radi moje postave in radi mojega gladkega obličja. Kako drugače se je izkazala Martina ljubezen do Redinga; kako nizko je stala Izabela pod svojo velikodušno sestro!

(Dalje prih.)

je bil do sedaj že štirikrat ministerski dredsednik.

O vojni med Lahi in Turki se ne sliši veliko novega. V zadnjih dneh so Turki z Arabci vred odvzeli Lahom neko važno postojanko, sicer se pa vrše med sovražniki male nepomembne praske. V ospredje so pa sedaj mirovna pogajanja, ki se vrše med zastopniki obeh držav v Švici. V podučnih krogih se zatrjuje, da je tek italijansko-turških mirovnihi pogajanj v Švici zelo ugoden in da se sme upravičeo upati, da bo mir sklenjen v najkrajšem času. Delegatom obeh strani se je posrečilo dremagati največje težave, ki so se protivile skleniti miru, namreč vprašanje aneksiije in suverenitete.

Žef in Zanut.

se po dolgem času zopet snideta na Kornu.

Zanut: O buzarona anu tristu gnilih fig! Poladi, poladi! Od kod si se pej ti Žef dobrou, ka te tarkaj cajta ni bilo videt. Sahloltinajnes, da sam se že ries bau, da so te miši poiedle. Tarkaj botu sam paršu u Goricu, ma tebe ni blo. Pej ne, da bi biu iazn z manó!

Žef: O lub' Zenut, tega se ti ankar na boj, ka sm ti tak prjatu, de b' šu u ágenj zaté. Bieš, de t' pa prabic pabiem, šu sm biu na Karoška, prou notrka u Celouc.

Zanut: Bieži nu! Ti irdejžani Žef. Ki si pa jesku gor po Koroškem? Se pravej, da je tam use štram tajč an da ti na štacioni še karte na daj, če šraješ po slavejnsko.

Žef: Ja, lub' Zenut, tud mene na beseli ta niemška kamanda, ka je čeje ti Niemci pausod pastaulet. Jes pa sm biu šu pagliedat' n pabarat, kaku maje sestra gare žvi, mje pisala, nej pridem ejnkat gar je abiskat.

Zanut: Oščodibako, kej sestru praviš, da jemaš tam gor u Celouci, ma mi nisi ankol neč pravu.

Žef: Ja sestra. Bieš je bla za diekla pr nih gaspudih 'n s'je gare parčila. Je uziela nega fiakarje. Mene nprou, ka je Niemc, ma ki češ, tkuste sa babnce.

Zanut: Ladi nu! Ma anu kartu b'mi biu lohko poslu, da bi viedu, da si šou po svietj.

Žef: Ja, na zamieri, prou ries sm zabu, ka je bla akul mene sama niemška ščeketajne, ku de b' oriehe toukl, de me je usega zmiešala. A m' bierješ, če t' rečem, de nism s pačetka biedu al gauarije pa turška al pa arabska.

Zanut: To je pej čudno! Se ti Žef si biu pr Soldateh, ku si pravu an tam je vas pefel tajč.

Žef: Je ries, pa gare gauarije, ki kešni frfesrji, ka sa lih prvandral s Tirole 'n jih s pačetka abena krota na zastop. Pa ki prauje naše cajtenge? Gare u Celouci, bieš, nism neč brau. Te dni, ka sm dama pa ni cajta. Ki diela Taljan u Afrik? Al se še biksaje?

Zanut: Zastopiš, da ti tud jest na viem ki poviedat. So se že uštufiral, ku se vidi. Taljanu je zmejnalo dnarju nu ku-

raže. Turki pej so s sojem kamelam zagreblu u puščavu, da jeh piet liet na spudij uan. Turku gra tud doma use narobe. Albaneži na daj meru za zlodja an tud družu Bolgari. Serbi, ka jeh zmeram ki srbi. Čarnagorci an vas tist folk tam dol, use če jet na Turka, da si usak odrieže an kos negovih širokih brgeš. Jest t' na viem poviedat kizn konc uzame use tu, ma gvišno je, da bo scajtama Turk faliru, ku je diviralni Dreja s soju štampariju.

Žef: Ki tist Dreje u kontrad nobl, ka je tista »Soča« packu. Jes sm mislu, de mu sam ta grdi na more da žiuga, ka je biu taku strpien.

Zanut: Ja, ja, usaka rieč jema saj konc. Če ne dobriga pej slabega. Dreje je že načečku u sojeh gazetah soj teštament, prej ku jeh je dau z rok. Ma abedu se na joče za nim.

Žef: Ma bieš, ki dieš, a va »Soča« še tako upacana ki pried?

Zanut: Na stoj se bat. S tiste štamparije na bu pršlo ankul neč poštega. Namiesto anga zlodja pride drugi.

Žef: Prou jemaš, Zanut. Bieš, jes 'n ti vama pej zmerm stara prijatela. Zdej pej morm jet, de paješčem kuartir za majga poba, ka ga mism dat štedirat u Garica.

Zanut: Orpodibako, kej študirat daš poba! Boš jemu anbot še gaspoda. Ma vieš, u slavejnsku gimnaziju ga upiši, ga majnko na boj martrali tisti tajčarski pefesarji.

Žef: Tjsto se neč na boj! Sm že bidu na Karoškem, ki če rejč, če atrakam sama »tajč« zabiuaje u glaua, de je patle bal šitast ki papried. Zdej pa te pazdrabim. Se vama pa ndruijat ki beč pamenila. Zbogm, Zenut.

Zanut: Adijo, an pozdravi toju Uršu!

Štefan Orlovski.

(Silka iz rusko-poljskih razmer.)

Dr. LEOPOLD LENARD.

(Konec.)

Ko je Orlovski imel v žepu dotični potni list, je srečal necega tovariša, ki mu je povedal, da se mu jako mudi oditi na Rusko, a nima potnega lista. Orlovski mu je odgovoril, da je on ravno dobil zase nek potni list, ker se pa njemu tako ne mudi, ga posodi prijatelju. Dotični prijatej se je lepo zahvalil, vzel potni list in se odpeľjal na Rusko, kjer so ga pa takoj na meji že čakali žandarji in vrgli v ječo. Pred sodnijo se je zagovarjal, da ni on tisti, na katerega ime se glasi potni list, ampak da si je ta potni list od nekega izposodil. Sodniki so ugovarjali da ne in da je on tisti Orlovskemu dotični potni list, bivša prijamladenič lahko dokazal, da je on res nekdo drug, je bil obsojen samo na nekaj mesecev ječe radi rabe napačnega potnega lista.

Tudi to se je v Krakovu zvedelo in povečalo sum zoper Ribaka. Omenim še, da sta se kmalu potem, ko je Ribak izročil Orlovskemu dotični potni list, bivša prijatelja spet srečala na cesti in Ribak se je

silno začudil, ko je zagledal prijatelja, o katerem je ravnokar ruski policiji sporočil, da je odšel iz Krakova proti Rusiji, pred sabo na krakovski ulici.

Slednjič se je zgodilo nekoč čisto slučajno, da je nekdo zagledal v Katovicah Ribaka, pogovarjati se z dotičnim žandarmerijskem častnikom, ter je to sporočil Poljakom.

Poljska narodna organizacija je oddala zadevo strankinemu sodišču, ki je na podlagi takih kodazov izreklo sodbo, da je Ribak res ruski špijon in naročilo tovarišu Tarkovskemu, da ga mora ubiti.

Vse ruske revolucionjne stranke so si postavile za pravilo, da ne izvršujejo nobenih političnih ubojev zunaj meje ruske države, to pa iz čisto praktičnega razloga, da imajo odprto pot v tujino. Ako bi namreč ruski revolucionarji tudi po drugih državah ubijali ruske špijone ali pa ruske vodilne vladne može, bi potem nobena tuja država ruskih revolucionarjev ne pustila čez svojo mejo, ter bi jih takoj poslala na Rusko nazaj. Da imajo toraj odprto pot v druge države in da jih te države ne pošiljajo nazaj na Ruško, zato ne izvršujejo v tujini nobenil ubojev. Samo v slučaju je Ribaka se je zgodilo drugače. Ribak je namreč slutil, da mu nekaj grozi in dasiravno so ga z raznovrstnimi zvijačami hoteli izvabiti čez mejo na Rusko in tam ubiti, vendar ni maral nikdar iti na led. Slednjič so zvedeli da namerava Ribak na tilhem oditi v Ameriko, da bi bivšim tovarišem zbrisal za sabo sled in tako so se odločili, da ga ubijejo v Krakovu.

Tako ga je toraj ustrelil Tarkovski pri belem dnevu, na najbolj živahni točki mesta in, ko je zaklical, da je ubil ruskega špijona, se nobena roka ni ganila Ribaku na pomoč. Porotniki so Tarkovskega enoglasno oprostili vsake krivde, dasiravno je čisto hladnokrvno priznal, da je z vso premišljenostjo izvršil ta uboj. Poljska javnost je brez razlike mnenj in strank popolnoma ravnodušno in celo z zadovoljnostjo sprejela oprostitev Tarkovskega.

S temi besedami sem hotel podati malo sličico onega velikega in trdovratnega boja in globokega sovraštva, ki se že več kot sto let razvija med ruskim in med poljskim narodom. Vse besede o slovanski vzajemnosti so zaman, dokler ne bo poravnana ta boj. (Konec.)

Iz naše organizacije.

Glasnik „Slov. kršč. soc. zveze“.

Zadnje nedeljo v septembru se vrši v Mirnu velika slavnost podzveze »Orla« združena s Slomšekovo prireditvijo. Opozarjamo na to slavnost vse bratske odseke, kakor tudi občinstvo z mesta in dežele ter jih pozivljamo, da se udeleže te slavnosti v najobilnejšem številu. Sodeluje vojaška godba. Natančnej program priobčimo prihodnjič.

V imenu kat. sl. izobr. društva izreka se vsim onim čast. gostom ki so se udeležili veselice v Prvačini dne 8. t. m. presrčna zahvala. Posebno zahvalo izreka se vrlim pevcem in gostom iz Batuj-Sela

za prelepe pesmi ki so jih prepevali med vspevom. Veselica se je obnesla vsakemu obziru povoljno. Prihodnjič priredimo mogoče še kaj lepšega. Na zdar!

»Kat. slov. izob. društvo« Podbrdo priredi veselico dne 22. septembra 1912. ob 5. uri popoldne v društvenem prostoru (kaplanije) s sledečim sporedom: 1. Nagovor. 2. »Pogovor z domom« Volarič, mešan zbor. 3. Igra. »Ne kliči vraga«. 4. »Tičica gozdna« Mayer, mešan zbor. 5. Huda nevilta v gorenji vasi. Šaljiv prizor. Seljak. 6. Venček narodnih pesmi. mešan zbor in 7. šaljivo srečkanje. Vstopnina: Sedež: 1 krona, stojišče 60 vin. K vdeležbi, posebno sosedska bratska društva v ljudno vabi odbor.

»Stari in mladi« v Solkanu. Dne 22. tega meseca priredi naše društvo Medvedovo igro predsmrtnico »Stari in mladi«. Ker je igra nekaj lepega, pričakujemo velike udeležbe iz dežele in mesta.

»Podzveza Orlov« je v svoji seji 8. t. m. sklenila pozvati svoje odseke, da o priliki evhar. kongresa doma korporativno pristopijo k sv. zakramentu 15., ali če to ni mogoče, 22. t. m. — Nazdar!

Naša mladina.

Brisko okrožje Orlov ima okrožno sejo 22. t. m. na Dobrovem ob 4h pop. Seja je važna, zato pridite vsi.

Šmarenski telovadni odsek »Orel« se najtopleje zahvaljuje vsem bratskim odsekom za prijazno sodelovanje pri javni telovadbi, kakor tudi vsem prijateljem naših društev, ki so kaj prispeli, da se je veselica tako lepo završila. Naz zdar! Orli.

„Slovenska Straža“.

Iz Biljane Tukajšnja podružnica Slov. Straže bo imela dne 22. sept. t. l. svoj drugi redni občni zbor ob 4. uri pop. pri g. l. Šfiligoj na Dobravem. Dragi člani in somišljeniki namen društva je blag in vzvišen: obmejnim bratom pomagati, rešiti našo deco, na katero poželjivo čaka naš narodni nasprotnik. Žrtvujemo tedaj vsak po svoji moči s prispevkom za Slov. Stražo! Da se pe navdušimo, ogrejemo ter napravimo nove načrte za bodočnost, pridite vsi na občni zbor naše podružnice prav v obilnem številu!

Zadružništvo.

Občni zbor »Kmetijskega društva« v Št. Petru, reg. zadr. z omejeno zavezo se vrši dne 28. septembra t. l. ob 6. uri zvečer v zadružnem domu. Dnevni red: 1) potrjenje računskega sklepa za l. 1911. 2) volitev načelstva 3) volitev nadzorstva 4) slučajnosti. K obilni udeležbi vabi odbor.

Drežnica. Vabilo na občni zbor Kmetičke hranilnice in posojilnice v Drežnici, reg. zadr. z neomejeno zavezo, ki se bo vršil v nedeljo dne 22. t. m. ob 2. uri pop. v društvenih prostorih. Dnevni red: 1. Potrjenje računskega sklepa za l. 1911. 2. Volitev načelstva in nadzorstva. 3. Slučajnosti. K obilni udeležbi vabi načelstvo.

Nekaj o sokolskem naraščaju.

Iz §§ 78. in 79. ljudsko šolskega zakonika posnamemo: Šolski otroci ne smejo biti udje kakega društva. Društvenih znakov ne smejo nositi. Šolskih otrok se ne sme izrabljati v demonstrativne svrhe. — Sodelovanje posameznih šolskih otrok pri javnih prireditvah, predstavah je samo izjemoma dovoljeno. Dovoljenje izda okr. šolska oblastnija.

Rekli pa bodo nasprotniki, saj otroci niso v društvu, ampak so vpisani z dovoljenjem starišev kot naraščaj k »Sokolu«; torej so vendar mali sokoliči. Društvenih znakov ne smejo nositi, in vendar šolski otroci so prišli v nedeljo v Kobarid v sokolski obleki.

Sokolski naraščaj — Sokol — in telovadba ni eno in isto. Telovadbo imamo tudi mi radi, ne odobrujemo pa onega proticerkvenega gibanja, ki ga širi Sokol. — Znano je, da imajo sokoli o velikih prireditvah svoje vaje ob času službe božje okoli 10. ure in tako opustijo sv. mašo. — Istotako delajo tudi v naraščajem in mu onemogočijo spolnjevati svoje krščanske dolžnosti. Dalje naj se pomisli, kako daleč je n. pr. Kobarid za naraščaje iz goriškega in sežanskega glavarstva. In ali so bili ti isti otroci pri sv. maši, ki so prišli v Kobarid okoli 11 ure? Nikakor ne! Ali more torej c. kr. okr. š. svet dati dovoljenje k takim prireditvam, ki ovirajo otrokom pritik sv. maši ob nedeljah? Po naših mislih se bi ne smelo dovoliti! Zato bodi vsakemu šolskemu svetu dolžnost, da ne dovoljuje otrokom k takim prireditvam, in da strogo kaznuje tiste, ki vprizarjajo taka romanja šolskih otrok, kakor se je godilo v nedeljo. Sploh pa so sokolski naraščaji med otroci nesmisel, ker otroci lahko telovadijo v šoli in ob šolskih veselich. Zato pozivljamo sl. dež. šol. svet naj vendar enkrat prepove sokolske naraščaje po ljudskih šolah!

Novice.

Naš prevzvišeni knezonadškof je blagoslovil preteklo soboto novo kapelo v novem malem semenišču.

Poročil se je 2. t. m. g. Anton Šinigoj, odgovorni urednik našega lista z gđ. Lucijo Čelih. Mladima novoporočencama želimo obilo sreče!

V nedeljo, 15. t. m. na Sv. Goro! Za slovesnost evharističnega shoda bo ob 10. uri slovesna sv. maša in potem procesija z Najsvetejšim okrog svetogorske bazilike. Zvečer ob 8. in pol bo ob ugodnem vremenu svetogorsko svetišče poveličevalo dunajsko slavnost z različnim umetnim ognjem. Zato kličemo: Kdor ne more dopoldne na Sv. Goro, naj jo pogleda vsaj zvečer, da zagori tudi v njegovem srcu ogenj ljubezni do Najsv. zakramenta!

Romanje na Brezje priredi v nedeljo dne 21. t. m. kat. slov. izobraž. društvo v Avčah. Priporočamo vsem domačinom da se udeleže to božje poti. Kdor le more naj se priglasi k udeležbi; če bo 100 udeležencev plačajo za voznino po železnici samo

polovico. Odhod iz postaje bo v soboto dne 20. t. m. ob 11 uri 52 minut predpoldne.

Dekliški licej v zavodu č. sester **Notre Dame**. Sprejemanje in vpisovanje v prvi razred se vrši 16., 17. in 18. septembra, ravnotako sprejemni izpiti v višje razrede. Letos se otvori tudi 6. licealni razred, s katerim postane licej popoln, tako da se bodo koncem šolskega l. 1912/13 vršili na zavodu prvi zrelostni izpiti. — Slavno naše p. n. občinstvo, posebno iz boljših, premožnejših stanov opozarjamo na ta zavod, ki je edini te vrste v naši deželi. Ta zavod nudi temeljito izobrazbo in vzgojo, kakor jo zahtevajo sedanje razmere. To toliko bolj, ker je zavod v najboljših rokah. Slovenščina je na zavodu za Slovenke obvezan predmet, ki se poučuje v istem obsegu ko na gimnaziji. Za Slovenke je torej izobrazba v slovenščini vsestransko zagotovljena. Imajo pa priliko, se še temeljito naučiti francoščine, ki je na zavodu v vseh razredih obvezan predmet, ter angleščine in laščine.

Na c. kr. slovenski gimnazijski pripravljalnici za srednje šole v Gorici se začne šolsko leto 1912/13 dne 19. septembra. Učenci pridejo 16. septembra med osmo in dvanajsto uro z očetmi ali namestniki vpisovat se pri vodstvu na Trgu sv. Antona, št. 2., I. nadstr. in prinesejo s seboj krstni list in letošnje šolsko spričevalo za dokaz, da nimajo manj ko devet pa tudi ne več ko trinajst let in da so tretji ali kateri višji razred ljudske šole dokončali z dobrim uspehom. Prednost imajo slovenski učenci, ki so na deželi doma in nimajo priložnosti, za gimnazijo ali realko dobro naučiti se verouka, slovenščine, nemščine računstva in lepopisja. V pripravljalnici dobijo učenci versko-nravno in znanstveno podlago, na kateri potem lahko napredujejo na gimnaziji, relki in v drugih šolah. Učnine je za vsako polletje 10 kron; ubogi in pridni učenci so oproščeni celo leto. Gimnazija in realka sprejemata učence iz pripravnice brez vsprejemne skušnje. — Profesor Fr. Orešec, vodja.

Vsprejemni izpit za I. gimnazijski razred bo 17. t. m. ob 9. uri zjutraj. Vpisovanje se vrši za III. in IV. razred slovenske deške vadnice v S. Gregorčičevem Domu (Via Vetturini), za III.—VIII. razr. dekliške vadnice v Novem Domu (Via Bertolini), za vse druge razrede pa na učiteljišču (Corso Giuseppe Verdi št. 3). Slovesna služba božje bo dne 91. sept. ob 8. uri v cerkvi sv. Ignacija na Travniku. V petek, dne 20. sept. se začne redni pouk. Ponavljalni izpiti za otroške vrtnarice in učiteljice ročnih del se obavijo dne 23. sept. od 8.—12. in 3.—6.

C. kr. državna višja realka v Gorici. Vpisovanje v I. razred se bode vršilo dne 16. septembra od 9.—12. ure pr. p. S seboj je prinesiti krstni lisa in zadnje šolsko spričevalo. 17. sept. bodo vsprejemni izpiti. V II. do VII. razred se bodo vpisovali učenci, ki so že obiskovali goriško realko, dne 17. sept. V to svrhu se imajo ta dan zbrati ob 8. uri zjutraj v dotičnih učnih sobah. Vpisnina stane 3 K. Iz izvengoriških šol vstopajoči dijaki se bodo vpisovali dne

17. t. m. od 9.—12. ure v ravnateljski pisarni. Vpisnina za te znaša 7 K. Vsprejem-izpiti za II. do VII. razred se bodo vršili dne 19. t. m. od 9.—12. ure pr. p. in od 3.—6. ure pop.

Učni zavodi društva »Šolski Dom« v Gorici, namreč: šestrazredna dekliška ljudska šola v »Š. D.«, ki služi od 3. razreda naprej kot vadnica slovenskim kandidinjam tukajšnjega izobraževališča za učiteljice; petrazredna deška ljudska šola v »Š. D.«, ki rabi tudi kot vadnica gojencem tukajšnjega moškega učiteljsišča; petrazredna mešana ljudska šola v Malem Domu; deška pripravljavnica za srednje šole v M. D.; dvorazredna dekliška pripravljavnica za izobraževališča v M. D. in ženska obrtna šola za šivanje oblek ter belo šivanje in vezenje v Novem Domu za čnejo novo šolsko leto v tem le redu. V ponedeljek in torek 16. in 17. septembra od 9. do 12. ure predpoludne in od 3. do 5. popoldne bo vpisovanje novih učencev in učenk in onih, ki so že obiskovali te šole pa ne še dokončali. V sredo 18. septembra bo za učence in učenke iz Š. D. sv. maša v cerkvi sv. Antona ob 9. uri; za učence in učenke iz M. in N. D. pa v cerkvi čč. oo. kapucinov. V četrtek 19. sept. začne v vseh navedenih šolah redni pouk.

C. in kr. finančno oblast v Gorici opozarjamo na nujno potrebo, da da takoj, in sicer nenapovedano, revidirati tehtnice na trgu za zelenjavo!

Vreme imamo sedaj skrajno slabo: mesto gorkega solnea, dan za dnem dež, poleg tega je pritisnil pa še precej občuten mraz. V soboto zvečer je vihral posebno po vipavski dolini nenavadno močan vihar, ki je marsikateremu kmetu uničil veliko upanja. Že dlje časa trajajoče vlažno vreme pa zelo neugodno upliva na trto in turšico, tako da se je bati nič kaj dobre, če ne celo slabe letine!

Cvetlični dnevi. Naši liberalci so začeli prirejati sedaj po Slovenskem cvetlične dneve. Ne vemo sicer zakaj hočejo izrabiti ravno to priliko, da si napolnijo svoje suhe liberalne žepe in kase. Ob tej priliki pa opozarjamo naše ljudi, da ne sedejo na liberalne limanice, ker se bo ves denar, ki ga bodo liberalci v teh dnevih nabrali, porabil za strankarsko svobodomiselnost namene. Za take namene pa naš denar ni! Pozivljamo vse Slovence, posebno bolj inovite, da ob tej priliki raje žrtvujejo kaj denarje za naše dijaštvo. Vsi tozadevni denarni prispevki naj se pošiljajo na Leonovo starešinstvo v Ljubljani.

Deželni odbor je razposlal okrožnico vsem občinskim zastopom in okrajnim cestnim odborom, v kateri opozarja dotične činitelje, da morajo predložiti proračune najkasneje do konca meseca novembra, drugače bi moral biti deželni odbor prisiljen poseči po prisilnih sredstvih in razun tega odrediti na stroške dotičnih občin svojega uradnika, da sestavi tozadevne proračune.

Izgubil se fant 12 let star, ime mu je Franc Vuga iz vasi Anhovo št. 43. Srajco ima belo z rudečimi črtami, klóbuk zelenkast. Obraz podolgast, rudeč. Kedor ga najde, naj ga izroči orožnikom.

Jaroslav Vrhlicky, sloveči češki pesnik, je 9. t. m. zvečer umrl na svojem posestvu v Dobešlicah na Češkem. Bil je tudi član gosposke zbornice na Dunaju.

80 let stara Krašovka šla peš na evharistični kongres. Razni listi so prinesli novico, da je neka Marija Šuc iz Slavonije šla pred tednom dni peš na Dunaj k evharističnemu kongresu. Ta stara dobra ženica pa ni bila doma iz Slavonije tam daleč na Ogerskem, temveč prav bližje naše Gorice iz Pliskovice na Krasu; imenuje se Marija Šuc (po domače Oslička). O tem smo vdobili tudi ta dopis:

Peš na Dunaj se je že v začetku avgusta podala iz Pliskovice 81letna vdova Marija Šuc. Šla je skozi Ljubljano in Gradec, ko je prišla konec avgusta do Mürzuschlaga, kjer je pa obnemogla. Na postaji je milo prosila sprevodnika, naj jo sprejme na vlak — in dva potujoča gospoda ji priskrbita listek do Dunaja, kjer ji tudi v nekem samostanu vdobita stanovanje in hrano. In kakor je sama pisala domov, ji revici priskrbijo usmiljene sestre novo obleko, da se bo lahko udeleževala evh. kongresa z drugimi Slovenci vred. Torej izpolnila se ji je njena goreča želja videti Dunaj ter svetovne slovesnosti v čast najsv. R. T. — To je že več kot kajža!

Anton Ipavec, ki je bil obdolžen, da je hotel izvršiti za časa zadnje avtomobilne dirke atentat na avtomobil, v kojem se je vozil nadvojvoda Josip Ferdinand, je bil dne 11. t. m. obsojen na 1 mesec zapora postren z postom. Tako je vendar enkrat končala ona žalostna afera, vsled katere je moral g. župnik Kadenaro po nedolžnem toliko pretrpeti!

Lužiško srbski jubilej. Najmanjši slovenski narod Lužiški Srbi so slavili letos 50 letnico; odkar je Lužiško srbski rodoljub in narodni buditelj, ustanovil društvo sv. Cirila in Metoda, ki je dandanašnji največja organizacija med L. S. Društvo ima lastno tiskarno in izdaja časopis »Katolski Posol« in koledar »Krajan«, ki prinaša razne gospodarske in poučne spise za narod. »Katolski Posol« je bil ustanovljen l. 1862 kot cerkveni mesečnik, a je danes prvi in največji L. srbski tednik in ima neprecenljivih zaslug za probujenje malega naroda. Lužiški Srbi bivajo v Nemčiji.

Radi razžaljenja Veličanstva zaprta cela družina. Družina Stradolini, doma iz Italije, a stanujoča v Gorici je bila obdolžena, da je pela protivstrijske pesmi, učili so to tudi druge ter z besedami žalil našega cesarja. Zaprtih je zato 7 oseb: oče, mati in 5 otrok v starosti od 14. do 24. leta.

Napredek v fotografski stroki. Do najnovejšega časa je bil fotograf odvisen od dnevne svetlobe, ki pa se, kakor je znano, vedno spreminja; temu posledica je bila, da fotograf tudi pri največji zmožnosti in dobri volji ni mogel napraviti vselej dobre slike. A v gotovih slučajih so morali ljudje zapuščati atelje, ne da bi se bil mogel izvršiti posnetek. Posebno se je to čestokrat dogajalo ob oblačnem vremenu, pozni uri zvečer in v zimskem temnem času. Danes pa, ko so uvedene legitimacijske sli-

ke na vseh železnicah in se zahteva nujno izvršitev slik, je neprecenljive važnosti, da je fotografski atelje občinstvu vedno dostopen ter da lahko računa z gotovostjo — ne glede na dnevni čas in svetlobne razmere — na dobro izvršeno sliko, ki jo rabi največkrat v najkrajšem času. Našemu slovenskemu fotografu Jerkiču se je posrečilo odstraniti za vselej vse navedene zapreke na tem polju; in to z nabavo električne svetilke »Jupiter«, ki vzbuja senzacijo v fotografskih krogih vsega civilizovanega sveta in nadkriljuje vse dosedanje iznajdbe. Istinitost te trditve je v krogih tržaškega občinstva že več časa znana, ker jo je omenjeni fotograf dokazal z dejstvi. Izdelki, napravljeni pri električni svetilki »Jupiter«, nadkriljujejo — kar se tiče umetniškega svetlobnega efekta — one, napravljene pri dnevni razsvetljavi. V dokaz naj služi diploma največje odlike za izredne zasluge na fotografsko umetniških izdelkih pri električni razsvetljavi, ki je bila g. Jerkiču podeljena leta 1909 od Slovincem gotovo nenaklonjene italijanske jurije o priliki tekmovalne razstave v Trstu.

G. Jerkič si je — da mu bo možno poslužiti tudi v Gorici vedno z najboljšimi izdelki, — nabavil tudi tam omenjeno električno svetilko ter vabi cenj. občinstvo, posebno pa prijatelje napredka na tem polju umetnosti, da si ogledajo to zelo interesantno napravo, ki bo gotovo zanimala vsakogar.

Porotno zasedanje se prične v Gorici 30. t. m.

15-letni učenec — tat pri tvrdki Hedžet & Koritnik je ukradel svojima gospodarjema 3500 K in nato ušel. Za mladim tatičem ni še nobenega sledu.

Pred kakimi šestimi leti je bil v Št. Petru političen shod naše stranke v dvorani »Kmetijskega društva«. Takrat je pridvil tja A. Gabršček s trumo svojih pristašev, ki so s kričanjem in rogoviljenjem onemogočili zborovanje. Ko so spet odhajali čez dvorišče je Gabršček mahal s palico in imenoval prostore »Kmetijskega društva« »smrdljive prostore«. Danes pa so njegovi »narodni piruhi« postali res smrdljivi klopotci, od koder se razširja po celi deželi grd smrad liberalnega sleparstva, ki marsikomu povzroča hud glavobol in težke skrbi. Gabršček in tisti njegovi zmerjači in kričači pa naj se potrudijo v Št. Peter, da bodo videli, kako so se »smrdljivi prostori« »Kmetijskega društva« spremenili v lepo in čedno poslopje, ki priča o pridnosti in poštenosti naših mož in njihovega dela. Da, da! Liberalci so slepili in posuroveli ljudi z ostudno gonjo proti duhovnikom, sami pa so se med tem pitali z denarjem, ki so jih zaslepljenci nosili v »narodne piruhe« iz navdušenja do liberalizma, ki bo sedaj marsikaterega Slovenca ubožca pognal na beraško palico.

Sijajna zmaga slovenske ljudske stran- v Črničah. Delali so se, martrali na vse mogoče viže; kričali so in prerokovali svojo slavo in svojo zmago, konec vseh koncev pa je — blamaža. Učitelji so agitirali, zborovali in shodovali — sedaj se bodo milo jokali: žalostno plačilo velikega

truda, žalosten konec velikih upor. — Pred petimi leti je tedanje napredno županstvo dobilo pri volitvah 19 starešinov, naši pristaši 5; naprednjaki so napravili utok, ga dobili, volili — pri novih volitvah dobili 5 starešin, naši pristaši 19; zopet so rekurirali, zopet volili in — popolnoma vse izgubili. — Takrat je znašala naša večina v III. r. 7—12 glasov, v II. r. nad polovico, v I. r. vse. — Dne 9. 10. in 11. t. m. so se vršile nove volitve, pri katerih je sajajno zmagala slov. ljudska stranka; v III. r. je imela **večine 56—70 glasov** (naš pristaš, ki je imel največ glasov, je volil 256, nasprotni 200; naš, ki je imel najmanj, je dobil 253, nasprotni 183; poleg tega se je nekaj malo glasov liberalnih cepilo.) — V II. raz. so dobili naši 48 glasov, nasprotniki niso postavili liste, ampak samo enemu dali 13 glasov in enemu 3 glasov. V I. raz. se niso vdeležili volitev. — Govorilo je ljudstvo v II. razredu, govorilo so premožnejši posestniki v II. razr., govorila je cerkev, govorilo izobraženstvo, govoril kapital v I. razr. — vse je sodilo in obsodilo Mrmolje in Mrljake, Baše in Martine Faganele in vse njih neznatne tekače; — govori pa dovolj glasno tudi zgodovina — ki jim kliče, da je najbolje, ako se poskrijejo, da se jim ne bodo ljudje smejali, ker se jim bliža smešen in žalosten konec.

Občinske volitvi v Vrtojbi so se vršile ztdnji petek in soboto Volitev se je vršila v znamenje boju med Gorenjo in Dolenjo Vrtojbo. Z Gorenjo Vrtojbo so potegnili tudi Bukovčani, med tem ko se je veliko volivcev iz Bilj zavzelo na Dolenjo Vrtojbo. Izid je naslednji: Dolenja Vrtojba ima 12 zastopnikov, Gorenja in Bukovica pa po 6.

»Kuhinjska šola« v Gorici. Dobroznana »Kuhinjska« šola v Gorici v ulici Veturini št. 9 I. nadstr. (v S. Gregorčičevem Domu) se dne 19. t. m. zopet odpre, nakar opozarjamo zlasti dekleta, ki se hočejo naučiti dobrega kuhanja, gospodinjstva, redu in snage. Lastnica »Kuhinjske šole« g.čna M. Grebenčeva je znana kot izvrstna učiteljica kuhanja in sploh gospodinjstva.

Komen. K veselici, ki jo je ponovilo naše društvo v nedeljo dne 25. t. m. je prišlo zopet toliko ljudi, da je bila dvorana skoro premajhna. Vsi so samo pohvalno govorili o tej veselici.

Komenski sokoli so v nedeljo zleteli z naraščanjem v Kobarid. Na čelu so mu bili kakor pravijo gg. učitelja Sardoč in Ščuka, davčni asistent Cotič in Štefan Žigon. Komenski stariši, ki ste dovolili otrokom v Kobarid, ali ste kaj pomislili, da bodo vaši otroci brez sv. maše? Ali je lepo, da pridejo vaši otroci še-le okoli polnoči domov? Odgovorite si lahko sami!

Pobožnosti mašinistov v Volčjadragi. Posebno pobožni kristjani morajo biti nekateri mašinisti pri železnici. To pobožnost kažejo radi vpricho duhovnikov. Tako je pred kratkim nek mašinist na naši postaji stopil iz lokomotive v urad ter pozdravil se salutiranjem poduradnika: »Hvaljen bodi Jezus Kristus!«, nakar mu je ta odgovoril: »Na zdar!« Oba pa sta se potem porogljivo nasmehnila. Ne vemo, če je bilo

to resno? Pripomnimo pa, da se kaj sličnega ni dogodilo prvokrat. Posebno romarje se taki-le siti gospodje radi obregnejo. Priporočimo jih tudi mi želez. ravnateljstvu v »pobožen spomin!«

Otroška veselica v Solkanu. Preteklo nedeljo je vprizorila šolska mladina v Solkanu veselico. Nastopili so dečki in deklice do 6—12 let. In vsi dohodki so bili darovani solkanskim sirotam! Človeku je solza zaiskrila ob pogledu, kako so ti otroci v se sami napravili: Scenerijo, oder, obleke, maskiranje! Vabila so tudi sami pisali! Mem posebnosti je bila izvirna igra »K m e č k i p u n t«, ki jo je spisal 12leten deček! Opira se sicer na »Veliki punt« (saj mu prijatelj Remec ne bo zameril!), a je čisto samostojno obdelana! Mlademu pisatelju čestitamo! Dokler ima Solkan tako mladino, je lahko ponosen nanjo! Bog je blagoslovi! V nedeljo se igra ponovi.

Razpis tečajev za sprejem v zimske tečaje slovenskega oddelka deželne kmetijske šole in za podeli ev podpor v znesu 24 kron mesečnih v svrhu obiskovanja omejenih zimskih tečajev. Od danes naprej, do všteti 30. septembra tek. leta se vpisujejo prosilci za sprejem v prvi tečaj deželne kmetijske šole po sledečih določilih: 1) Sprejemajo se kmetijski sinovi in sinovi posestnikov, ki dokazujejo: a) da so dosegli normalno starost 16 let ali pa, da so pred kratkim zadostili vojaškemu službovanju; mlademči, ki so neposredno pred naborem, se ne sprejemajo; b) da so v elementarnih predmetih zadostno podkovani, kar morajo dokazati s sprejemnim izpitom; c) da so bili vedno lepega нравnega vedenja in da so krepke fizične konstitucije, primerne za kmetijski poklic. 2) Pouk se razdeli na dve dobi po 5 mesecev, in sicer od 15. oktobra 1912 do 15. marca 1913. Kdor dovrši prvi tečaj z dobrim uspehom, ima pravico stopiti v drugi tečaj, ki traja ravno toliko časa. Konec vsake učne dobe se izdajo gojencem, ki dovrše drugi učni tečaj, odpustna spričevala. 3) Gojenci se bodo poučevali v praktičnem kmetijstvu, v govedoreji, sirarstvu itd. Vadili se bodo v čitanju, pisanju, računstvu ter se bodo vadili v rabi kmetijskega orodja, v obrezovanju itd. 4) Značaj šole zahteva, da stanujejo gojenci v zavodu, kjer bodo prejeli brezplačno stanovanje brez perila. Za skupno hrano plačajo gojenci mesečno prehranitaino, ki se izračuna na podlagi celotnega potroška za nakup jestvin, in se razdeli na število prisotnih gojencev. Pri določevanju mesečne prehranitaine se bode oziralo na premoženjske razmere manj primožnih gojencev. 5) Dvajsetim manj premožnim gojencem se podeli mesečne podpore po 24 kron, po 120 kron za 5 mesečno dobo zimskega tečaja; kdor namerava prositi za te podpore, naj priloži prošnji ubožni list. 6) Postavni zastopniki gojencev imajo predložiti pismene in z dotičnimi listinami opremljene prošnje, (krstni list, zadnje šolsko spričevalo, spričevalo нравnega vedenja, ubožni list) deželnemu odboru do 30. septembra t. l. 7) S posebnim obvestilom se naznani dan vsprejemnih izpitov in otvoritev tečaja. Glavni namen teh tečajev je seznaniti kmetovalce, kolone in male posestnike z modernim in racionalnim načinom kmetijskega obdelovanja v občeh. Za našo deželo je ustanovitve označenih tečajev velike važnosti, vsled česar se naprošajo gospodje župani, posestniki in vsi tisti, ki jim je za izboljšanje kmetijstva v naši deželi kaj ležeče, da svetujejo sposobnim mladim, naj prosijo za vsprejem v zimske tečaje.

Novice iz Vipavskega kota. Spomini na evharistični shod v Logu pri Vipavi. Že zadnjič omenili smo globoko pobožnost naših vernih Vipavcev, katero so zopet zadnjem shodu tako lepo pokazali. Mej drugimi verniki odlikovali se so pa zlasti nekateri občinski zastopniki. Kako lepo n. pr. je videti moža, veljaka, župana, ki zastopa tudi na zunaj celo kranjsko vipavsko dolino, in gre z molekom v orki za Najsvetejšim ter moli glasno

naprej sv. rožnivenec, za njim pa njegovo starešinstvo!

Zopet tam med priprostimi ženicami gre na glas moleča sv. rožnivenca žena veleposestnikova, ki je znan daleč čez meje lepe Vipavske. Prid se mlačež les učit!

Ganljivo slavnost smo pa zopet imeli dne 8. v nedeljo. Ta dan bil je namreč sprejem deklet v Marijino družbo. Od blizo in daleč prihitele so Mar. hčerke, da navdušijo mladenke Smarenske za pogum in zvestobo do drube. Videli smo Marijine dužbe irz Rihemberka, iz Kamenj in Branice z zastavama. Sv. opravilo začelo se je ob 3. v pesmijo: pridi sv. Duh. Na kar je govoril P. Bonaventura, sv. obred sprejema pa je izvršil g. kurat Smid iz Braniče. Bilo je sprejetih 29 mladenk za Mar. hčerke, 29 pa kot novinke. Tako je tudi smarenska faravpletla najnovejšo cvetko v venec devici Materi. Dekleta pogum, mladenke nevstrašno pod zastavo Marijino! — Po sv. opravilu je bila lepa prijetna veselica na prostem. Nstopile so pri igri: »Dve sestri« samo Mar. hčerke. Med posameznimi dejanji, svirala pa je domača orlovska godba. Za prvokrat igrale so pač dobro seveda, kot novinke, precej pretho, a nekaj se je pa videlo, da so igrale od srca. Le naprej, bo vedno popolnejše.

Naš župnik je šel tudi na evh. kongres na Dunaj.

Zalostno novico smo tudi ta dan izvedeli, namreč, da nas bo zapustil nam toliko ljubijeni P. Bonaventura iz Križa, ki je prestavljen v Wolfsberg na Koroško. Bog mu plačaj ves trud, kar ga je imel z nami!

Dunajski vinski kupci so že prišli na Vipavsko. Vino plačujejo po 35 vin.

Nemški Ruč. Lani in letos se je na žitu (na rži) pojavila v obilni meri neka gliva: rženi rožiči ali »hornik«. To je podolгато okoli 1 cm. dolgo črno zrno, ki se imenuje v nemščini: Mutterkorn ali »Hungerkorn« (Secale cornutum). Nastane pa iz neke glive z imenom »Claviceps puspurea«. Vspeva bolj v mokrotnih letih. Imenuje se lačno zrno. — Ker je več ali manj moka strupena, če je veliko tega zrnja zmletega v njej. Provroča neko bolezen na koži (Knieselkrankheit ali »Antoniusfeuer«.) Zrno se pa še tudi fabi za zdravlila. Lani oktobra mu je bila cena 8 kron za 1 kilogram. Sedaj, ko je žito ometeno, se to zrnje dobi gotovo v smeteh. Marsikatera ženica bi si stem zašlužila lepe krajcarje. Lani smo ob novem letu nekaj tega zrnja prodali po 6 kron. Naslov je: Julius Kussi drogerija v Pragi (Pořic).

Sveto pri Komnu. Lepo veselico nam je napravilo naše izobraževalno društvo v nedeljo 8. t. m. Tamburanje in petje vrlih komenskih tamburašev in pevcev nas je razveseljevalo poleg dveh iger, katere so predstavljale navdušena naša dekleta in pa fantje temniškega bratskega društva. Vsi smo bili veseli in zadovoljni, bolj kot pretečeno nedeljo naši takozvani naprednjaki pri podrtem plesu. Tudi deklamacija v narodni noši se je dobro postavila. — Pri nas

je korajža, pri vas je pa ni. — Pet goldinarjev so ponujali enemu dekletu našega društva »prijatelji napredka v Svetem« če bi zadnji hip odstopila od igre. Sram vas bodi! Vaša dekleta dajajo res že klofute svojim učiteljem, naša pa držijo vedno svojo čast! Če jih imate tudi za čukovke, toliko čukaste niso, da bi se pustile od vaših besedij goljufati. Zapijte in zaplešite raje sami svoje kronce.

Mož in žena ubila drug drugega s sekiro. V petek popoldne se je zgodila v kraju Blažiči pri Kastavu strašna tragedija, ki je pretresla vse prebivalstvo okolice. Zakonska Josip in Josipina Pilepič, rojena v Brnasih pri Kastavu, sta namreč sklenila, da izvršita samoumor in ubijeta drug drugega s sekro. Obadva nista bila nikdar pri zdravi pameti. To žalostno dejanje se je dogodilo med 4. in 5. uro popoldne. Soproga ste se zaprla v sobo, da umreta na najgroznejši način. Oskrbela sta se že prej z ostro nabrušenima sekirama, nakar sta v sobi navalila drug na drugega. Težko je dognati, kako se je strašni čin dogodil, ker ni bilo nikogar blizu. Domnevajo pa, da je žena prva navalila na moža. Najprej ga je s sekiro udarila po glavi ter mu prizadel 20 cm dolgo rano. Z drugim udarcem ga je zadela na vrat, s tretjim na prsi in s četrtim na spodnjem delu trebuha. Z zadnjim udarcem je žena svojemu možu presekalu trebuh tako, da so se mu vsula čreva iz trebušne votline. Gotovo je nepojmljivo, da je mož, tako težko ranjen, mogel zadati ženi tri jake in smrtonosne udarce. Z nadnaravno močjo norca je zavihtel sekiro in vsekal ženo po obrazu ter ji usta popolnoma presekal. Iz ust je brizgnila kri, besnost norca je postala še večja in z enim samim udarcem ji je odsekal roko, ki je krčevito stiskala sekiro. Tretji najhujši udarec, je v trenutku preklal glavo ženi, ki se je zgrudila krvava in razmesarjena na posteljo. Soba je izgledala kakor klavnica — na tleh mlaka kadeče se tople krvi, odsekana roka s sekiro je ležala na tleh, žena vsa krvava na postelji, skatere je tekla kri, a mož ki mu je kri curljalazlica, je gledal z norimi očmi vse to, krčevito stiskajoč sekiro v s krvijo namočeni in razmesarjeni roki. Kjub temu, da je bil ves razmešarjen, je imel še neverjetno moč, da je šel k oknu. Od tamkaj je priklical nekega Blažiča, ki je slučajno prišel mimo. Temu je Pilepič s slabim in umirajočim glasom povedal, kaj se je zgodilo. Nato se je vrnil v sobo ter se zgrudil nezavesten na tla poleg postelje, na kateri je ležala njegova žena mrtva. Poklicani zastopniki oblasti so pustili umirajočega Pilepiča prevesti v reško bolnišnico, kjer je tudi umrl.

Shod avstrijskih sodnikov in juristov na Dunaju, se je vršil prejšnji teden. Posebno važno je, da so se sodniki izrekli na tem zborovanju za smrtno kazen in pa za odpravo sedanje oblike porotniške klopi.

Zgubljeno. Iz Morskega pri Kanalu je nekdo našel nov ženski jopič iz volne z židano podlago. Zgubila ga je neka gospa, ki se je 3. t. m. pop. a avtomobilu peljala mimo Kanala. Dotična gospa ga lahko udobij v Kanalu.

Sneg in povodnji. Na Semeringu je 8. t. m. dve uri snežilo. Temperatura je ponoči znašala 2 stopinji. Na Rati sneži in je sneg na vrhu debel 6—8 cm. Tudi na Hochschneebergu je sneg zapadel. — V čiškem komitatu na Ogrskem so nastopile povodnji. Mesto Deva je v nevarnosti. — Reka Visso je izstopila in je taraczköški in visški okraj v veliki nevarnosti.

Sneg so imeli 8. t. m. tudi v Parizu. Padal je okoli deset minut.

Viharji so se pojavili na Jadranskem morju. Pri Riminju se je prevrnila jadrnica, štirje pomorščaki so utonili. V Benetkah se je prevrnilo veliko ribiških čolnov. — Tudi v severnem morju divjajo viharji. Na morju plavajo trupla.

Velika nesreča se je dogodila dne 9. septembra v Parizu. Na letališču se je letalni stroj nekega letalca v zraku trikrat preobrnil okoli svoje vsi, nato pa zletel naravnost med gledalce, kjer je nastala velika smešnjava. 4 osebe so ubite 20 pa ranjenih.

Čin zblaznega. V Berlinu krojač Pavel Gruhu v svoji blaznosti vrgel skozi okno na ulico svojo ženo in dve hčerki nato pa še sam skočil za njimi; vsi štirje so težko ranjeni.

Napad »bolnika« na zdravnika. V Hamburgu je prišel k zdravniku dr. Paulsen neki mož, ki je zdravniku rekel, da ga hode pljuča. Ko ga je zdravnik preiskaval, mu je »bolnik« nastavil na čelo revolver in zakričal: »Denarja hočem!« Zdravnik mu je z roko izbil revolver in mu dal 4 krone, s katerimi je pobegnil.

Evropa se pogrezne? Profesor dr. Albert Nobles v Filadelfiji objavlja znanstvene razprave, v katerih trdi, da se v 50 ali 60 letih Evropa mora pogrezniti. Podzemske sile so, kakor trdi dr. Nobles, notranje zemeljske plasti pod Evropo tako oslobile, da evropska zemeljska skorja ne more večno obstati. Prvi krepki potres po dr. Noblesovem mnenju gotovo povzroči, da se Evropa pogrezne.

Iz tolminskih hribov. V soboto in sredo so bili naši hribi beli. Živina je morala v nžave. Ljudje se oblačijo v zimske suknje. Kaj čuda potem če naše kraje letovičarji letos zgodaj zapuščajo, če jih še niso. Mraz čutijo tudi polja in bati se je, da bodo poljski pridelki slabi. Dal Bog solnce!

»Dan naraščaja«. Iz Kobarida: To je bil dan, ki ga je župan naredil! — Kje? — Kje drugje, kakor v napredno, zavednem Kobaridu! — Drugje pač kaj tacega ni mogoče... »Dan naraščaja«, katerega pripravi sokolska župa iz Gorice dne 25. avgusta i. t. d. i. t. d. — bilo je čitati na vse vogalih pred 25. pret. m. C. kr. okrajni šolski svet, zvest svojim načelom, da naj se otroci pridno učijo pod nadzorstvom učiteljev, da pa javno kot sokoli ne smejo nastopati, — je takoi, ko je zvedel za prireditve, in zvedel je lahko, saj so bili plakati nabiti tudi po Tolminu. — vso komedijo kratko malo prepovedal t. j. zapovedal je šolskim vodstvom, da se šolski otroci prireditve ne smejo udeležiti. — To je lahko storiti, vprašanje pa je: če taka pre-

poved c. kr. okrajnega šolskega sveta v zavednem trgu, kakor je Kobarid, kaj izda. Oče župan, katerega je nekdanj po vsej krivici nekdo imenoval v nekem časniku »peto kolo polomljenega liberalnega voza«, so poslali svojega sina akademika po hišah in ukazali, da naj šolski otroci pridejo k prireditvi, ker o počitnicah nima ne c. kr. okr. šol. svet, ne šolsko vodstvo ničesar vzkazati — pač pa stariši — starišem pa oče župan. In kakor so oče župan vzkazali, tako se je zgodilo. Kljub prepovedi c. kr. okr. šol. sveta nastopili so šolski otroci dne 25. pr. m. popoldne na dvorišču pri »Špelionju« kot »sokolski naraščaja«... Bilo je v nedeljo popoldne, dne 25. pr. m. Vse po koncu v Kobaridu. — Peš obhod! Naprej seveda neizogibna prvaška godba v sokolskih uniformah; — za njo: oče župan, Fedrig in Jeronov Toni, vsi v sokolskih srajcah; — za njimi: šolski otroci, hočem reči »sokolski naraščaja« seveda v sokolski oblekah; — za njimi: polno radevednega ljudstva; — pod lipo: kup otročarjev s piščalkami v rokah, da izzvižgajo vsacega, ki se upa prikazati v črni obleki! — Po obhodu javen nastop »sokolskega naraščaja«, čem reči: šolskih otrok v sokolskih srajcah! — Po nastopu neizogibni ples! — Ob dveh po noči ploha! — Ob pol treh mačja godba pred kaplanijo! — Ob treh sredi tega tri pijane goske, čem reči gospodične! — Ob petih preselitev veseljakov v drugo gostilno! — Ob sedmih... M a č e k. V četrtek po nedelji — c. kr. okr. šol. nadzornik...!

Pridelovanje in razpečavanje namiznega grozdja ter vzgoja trt na špalirju. To je naslov 12. zvezka »Kmetijske knjižnice«, ki jo izdaja c. kr. kmetijska družba Kranjska v Ljubljani. Knjižico je z znano natančnostjo in zelo pregledno spisal g. Bohuslav Skalicky, c. kr. vinarski nadzornik za Kranjsko, ter jo je opremil z 41 podobami, tako da knjižica ne opisuje le vzgoje trt ter pridelovanja grozdja, ampak vse to tudi nazorno kaže v podobah. Čudno je, da se v naših vinorodnih krajih, ki se že izdavnica pečajo z vinstvom, še zmeraj tako pomanjkljivo ravna s trtnimi špalirji, za pridelovanje namiznega grozdja se pa vinogradniki tako malo zanimajo, da ga v veliki meri k nam uvažajo iz drugih dežel, celo v vinorodne kraje same. Kako se vse to umno uravna, je gospod Skalicky natančno opisal v svoji knjižici. Opisal je posamezne trtne vrste, pripravne za pridelovanje namiznega grozdja in za vzgojo na špalirju; potem ameriške podloge, ki so pripravne za te vrste; kako se pripravi svet za saditev; kako se trte sade, goje, oskrbujejo in gnoje; kako se varujejo škodljivcev in bolezni; kako se grozdje trga, razpošilja in spravlja; in končno, kako se grozdje tudi rabi za zdravilo. Če je knjižica koristna že vinogradnikom, koliko bolj potrebna in koristna je onim ljubiteljem grozdja, ki si iz veselja goje po nekaj trt na prikladnih, solnčnih krajih. Marsikdo bi si rad zasadil nekaj trt, pa ne ve, kako naj z njimi ravna. Iz te zadrege ga reši knjižica Skalickega, ki mu za vsa opravila nudi potrenih navodil. — Navzlic temu, da knjižica obsega 64 strani in

Poslano *)

ima 41 podob, stane vendarle samo 50 h, da jo pač vsak vinogradnik ali ljubitelj vinske trte lahko kupi. Denar je treba naprej poslati, ker se knjižica na upanje ne daje, po povzetju pa preveč stane. Naroča se pri c. kr. kmetijski družbi kranjski v Ljubljani.

Hipoma o »gatetije mogoče le s srečko in sicer nudi k temu največ upanja turška srečka, ker ima šest žrebanj in za l. 1.800.000 frankov glavnih dobitkov vsako leto. Vsak, kdor zmore na mesec 4 krone 75 v., zamore po posredovanju »Slovenske Straže« kupiti to res izborno srečko. Ta denar pa na noben način ni zgubljen, kajti konur že sreča ne nakloni glavnega dobitka ali pa vsaj večjega dobitka, ta mora zadeti vsaj 400 frankov, oziroma zamore srečko po vsakočasni vrednosti poljubni banki prodati. Prihodišnje žrebanje turških srečk bo due 1. oktobra t. j. Pojasnila daje in naročila sprejema za »Slovensko Stražo« g. Valentin Urbančič, Ljubljana, Kongresni trg 19.

Slovenska družina sprejme dijake na hrano in stanovanje. Cene zmerne. Klavir na razpolago. Riva Piazzutta št. 15.

Riva Piazzutta št. 15.

Trst in Istra.

Deželnozborske volitve. Dne 29. t. m. se bo vršila v puljskem volilnem okraju, kateri spada po zadnjem kompromisu Hrvaatom, deželnozborska volitev. Hrvaški kandidat je blagajnik istrske posojilnice Štihovič, laški pa primarij dr. Antikijevič. Na laški strani se je začelo že vse gibati, medtem ko vlada na hrvaški strani še grobna tihota.

Podgrad v Istri. Tukajšnja »Marijina družba« priredila je v nedeljo, na Mali Šmaren, krasno igro »Dve materi« v dvorani »Narodnega doma«. Lahko povemo, da smo se res bali, kako bo igra izpadla, posebno ker so nsprotniki komaj čakali naše »blamaže«, a igralke na odru so tako lepo igrale in nastopale tako sigurno, da smo se vsi čudili. Po predstavi se je slišal le en glas: oh, kako je bilo lepo! Da je bila dvorana polna občinstva, se razume! Lepo je bilo videti drugi dan: naši vsi veseli, nasprotniki pa poparjeni, kot bi jih s kropom polil! Največ zaslug pri gri ima seveda prednica naše družbe, tukajšnja vrla g.čna učiteljica, za kar ji moramo le iskreno častitati ter se ji srčno zahvaliti!

Nameravani atentat na nadvojvodinjo Marija Jožefa. Te dni so v Trstu aretirali štiri delavce, ki so bili osumljeni kot anarhisti in ki so nameravali izvesti napad na gor imenovano nadvojvodinjo. Nadvojvodinja, ki biva sedaj v Miramaru, hodi namreč vsak dan v Milje, da slika tamkaj razvaline gradu. Vsi štirje aretovanci so nameravali ob taki priliki nadvojvodinjo napasti in umoriti. Nadvojvodinja Marija Jožefa je v 46. letu starosti in je bila soproga leta 1906, umrlega nadvojvode Otona ter je mati bodočega avstrijskega prestolonaslednika nadvojvode Karola Franca Jožefa.

Anton Spinčič. Hygienična mlekarina v Gorici. Semeniška ulica št. 2 priporoča pristno planinsko (Gorenjsko) polno mleko, kisló mleko, kefir čajno in navadno surovo maslo, sladko in kisló smetano, pristni krasni med in sveža jajca. Mleko razpošilja tudi na dom. — Cene zmerne.

Na podli in prostaški napad na mojo čast v 94. šte. »Soče« t. l. v dopisu »Z Nabrežine odgovarjam sledeče:

Če sem računil za pogreb do K 35 ni bilo ta samo za me, ampak za skupne pogrebne stroške. Od tega zneska sem vdobil jaz: za štolnino in spreved K 3.— za peti officium in peto sv. mašo K 6.—, ostarek je šel (ker je bil pogreb »velikomesteni«) za vosek (37 sveč), svečnike na dom, dvakrat veliki katafalk, organista, cerkvenika in strežnike.

Da sem jaz občino oziroma davkoplačevalce »obdaril« z menjavo farovžev z okoli K 30.000 je čisto navadna podla laž. Vsem Nabrežincem je znano, da dolgo časa preden sem prišel jaz v Nabrežino je ponujal neki g. Detorso občini za farovž svojo hišo z vsem pohištvom vred (pohištvo samo na sebi je bilo vredno okoli 2000 K) za znesek 8000 kron. Takratno starešinstvo je to ponudbo odklonilo, ker je spoznalo, da ta hiša ni sposobna za farovž. Pozneje (toda še vedno več let preden sem prišel jaz v Nabrežino) ko se je starešinstvo izpremenilo in je prišel na krmilo neki drugi gospod, z kojim je »Sočin« dopisnik v najtesnej zvezi, je vkupil občinski zastop isto Detorsovo hišo, brez pohištva, za približno 15.000 K. A to ni bilo še zadosti. Ko je leta 1906 občinski zastop ponujal Detorsovo hišo v zameno za stari farovž, je pregledal od c. k. namestništva poslani državni inženjer v zameno ponujano hišo, ter izjavil, da je »unbewohnbar« t. i. nesposobna za prebivanje v njej. V sled to izjave se je moral občinski zastop, na zahtevo c. kr. namestništva v Trstu, pogodbeno obvezati, da bo na občinske stroške v zameno ponujano Detorsovo hišo primerno popravil, kar bo stalo okoli 10.000 K. potem šele je bila menjalna pogodba višjeoblastveno potrjena. Tako stoji stvar in nič drugače. — Iz tega spozna vsak razsoden in resnicoljuben človek: kdo je obdaril davkoplačevalce z približno 25.000 kronami, jaz ali kdo drugi. — Slednjič pozivljam »Sočinega« dopisnika, naj se podpiše na svoje lažnjive trditve, ako ima kaj korajže. Če tega ne stori, je in ostane brezsraven obrekovalec in lažnik.

V Sovodnjah, dne 11. kimovca 1912.

ANGELJ ČARGO,

vikar in bivši kurat nabrežinski.

*) Za vsebino pod tem naslovom je uredništvo odgovorno le toliko, kakor določa tiskovni zakon.

Književnost.

Officium divinum. — V tiskarni sv. Cirila v Mariboru je ravnokar izšla in se tam tudi naroča lična knjižica »Officium divinum« v 2. izdaji. Spisal jo je R. Janežič, spiritual v bogoslovju. Cena je ostala ista kakor pri prvi izdaji, dasiravno je ta izdaja pomnožena za 23 strani. Stane broširana 1 K in v platno vezana 1 K 60 v. Knjižica vsebuje 111 strani. Namenjena je č. gg. slovenskim duhovnikom in bogoslovcem. Kdor jo doobra prouči, najde v njej vse, kar mu je treba znati, da brevir prav in lepo opravlja po želji sv. cerkve. Na čelu ima knjiga lepo papeževo konstitucijo »Divino afflatu«

z novimi rubrikami vred. Na te se je pisatelj pri spisovanju nove izdaje prav posebno oziral. Odveč bi bilo to podučno knjigo na dolgo opisovati ali celo hvaliti, hvali naj se sama s tem, da vsem č. gg., katerim je namenjena, zlasti pa novincem — ko smo pa z ozirom na novo papeževo tozadevno konstitucijo vsi — pomaga Boga slaviti.

Pozor!

Šivalni stroji po tovarniški ceni radi opustitve zaloge

pri **M. ŠULIGOJ v Gorici Barriera 43** blizu drž. kolodvora v lastni hiši.

Slov. Straža potrebuje pomoči!

V. Znidarčič & dr.

stavbena tvrdka

v GORICI VIA MATTIOLI.

Izdeluje vsakovrstne načrte, stat. račune, sprejema stavbinska dela vseh vrst, izdeluje tudi Wesfal-trope patent. v vseh avstrijskih mestih št. 27221. Izdeluje enodružiške hiše po sistemu volli blok ki je najtrpežnejše zidovje, ki vzdržuje suha stanovanja z ved o isto temperaturo.

Odvetnik

dr. Ivan Kimovec

je otvoril pisarno

Trst, ulica Caserma št. 15.

Zobozdravniški in zobotehniški atelje

Dr. I. Eržen
GORICA

Jos. Verdi tekališče št. 37
Umetne zobe, zlato zobovje, zlate krone, zlate mostove, zobe na kaučukove plošče, uravnavanje krivo stoječih zob. Plombe vsake vrste.

Ordinira v svojem ateljeju
od 9. ure dop. do 5. ure pop. št. 20

Napredek, novost.

Naš znani fotograf A. JERKIČ, uvedel je v svojem ateljeju poleg dnevne tudi

električno razsvetljavo pri koji lahko slika ob vsakem času in vremenu.

Goriška zveza

gospodarskih zadrug in društev v Gorici
registrovana zadruga z omejeno zavezo

posreduje pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji
kmetijskih pridelkov.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici,
TEKALIŠČE JOS. VERDI ŠT. 32.

M. ANDERWALD

trgovina s špecerijskim blagom in delikat sami, GORICA
Tekališče Jos. Verdi št. 32, v hiši „Centralne posojilnice“

najtopleje priporoča

prečastiti duhovščini ter sl. občinstvu v mestu in na deželi, svojo veliko zalogo vsakovrstne kave, riža, olja, sladkorja, najboljše moke, čaja, likerjev, šampanjca in najfinejših vin v buteljkah, Velika izbira vsaki dan svežih najrazličnejših delikates in slaščic.

Postrežba točna.

Cene najnižje.

Posebno se priporočam gg. hotelirjem, gostilničarjem in kavarnarjem, ter sl. društvom, ki prirejajo veselice.

Svoji k svojim! Svoji k svojim!
MIHAELJ TURK

Gorica — na Kornu štev 6 — Gorica
priporoča slavnemu občinstvu svojo brivnico.
Zagotavlja točno postrežbo. Sprejema naročila
za maskiranje po zmerni cenah.

MIZARSTVO

odlikovano z električnim mehničnim obratom

ANTJ. CERNIGOJ

GORICA TRZASKA CESTA št. 18.

Izdeluje: Cerkvene oprave oprave
klopi, spovednice, klečalnike.

Stavbena dela okna, vrata, podovi.
Zaloga pohištva omare, mize, postenje,
stolice, okvirje, blazine in šuste.

Zaloga: Strugorških in rezbarskih
izdelkov.

Anton Potatzky

naslednik Josip Terpin

v Gorici, na sredi Raštela hiš. štev. 7

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovališče nirmberškega in
drolnega blaga ter tkanin, preje in nitij.
Potrebščine za pisarne, kadilce in po-
potnike. Najboljše šivanke in šivalne
stroje. — Potrebščine za krojače in
črevljarje. — Svetinjice, rožni venci,
mašne knjižice. Hišna obuvala za vse
letne čase. Posebnost: semena za ze-
lenjave, trave in detelje. Najbolje oskr-
bljena zaloga za kramarje, krošnjarje,
prodajalce po sejnih in trgih in na deželi.

Vsi, ki ste skrbni možje in očetje!

Ali hočete vsaj 10 vinarjev na teden
žrtvovati za svojo oziroma za prihodnost
svojih otrok? Polem pišite „Slovenski Straži“ v
Ljubljani po krizjico gosp. župnika Haaseja o ljud-
skem zavarovanju, ki se vsakomur dopošlje popol-
noma zastoj.

Podružnica Ljubljanska kreditna banka v Gorici

Corso G. Verdi štev. 37.

se bavi z vsemi v bančno stroko spadajočimi posli. Vloge na knjižice obrestuje po 4 $\frac{1}{2}$ %.

vloge v tekočem računu po dogovoru

Centrala v Ljubljani.

Podružnice:

Celje, v Celovcu, Gorici, Sarajevu, Splitu in Trstu.

Delniska glavnica K 8 000.000

Rezervni zaklad K 800.000

»Slovenska Straža« v Ljubljani želi imeti v vsaki občini po vsem Slovenskem zanesljivega človeka, ki bi sodeloval pri »Ljudskem zavarovanju«. Zagotovljen je dober in trajen zaslužek. — Ponudbe pod »Ljudsko zavarovanje« na Slovensko Stražo v Ljubljani.

ŠIRITE „NOVI ČAS“!

Edina zaloga najboljših
sesalk za gnojnice

navadnih in raztezajočih od
3 m do 4.80 m. Cene od
50 do 80 K.

Razpršilnike vsake
vrst od 4 do 12 K.

Pinter & Lenard
v Gorici, Raštelj šte. 7 -- 8.

Zaloga vozov in drugih priprav v lastnih prostorih Via della Tesa št. 31.

Telefon št. 14-02. — Tu se sprejemajo nočna naročila.

Podjetje razpolaga z 18-timi krasnimi vozovi za mrtvaške sprevede ter lahko postreže z najfinjšo opremo, kakor tudi s čisto navadno.

V svoji trgovini na Corsu ima veliko izbera vencov iz umetnih evellie, biserov, porcelana in kovine ter izdeluje vence tudi iz svežih evellie.

Vsako rstne krste, kovinaste in lesene, obleke, čevlje in druga potrebščine za mrliče in sprevede, voščene sveče iz lastne tovarne itd. vse po nizkih konkurenčnih cenah.

NOVO POGREBNO PODJETJE, TRST

(vogal Piazza Goldoni) - CORSO 47 - (vogal Piazza Goldoni)

V podružnicah in zastopih: na **Opčinah** pri g. Mrzaku — v **Nabrežini** pri g. Vitezu — pri **Orehu (Nogere)** pri g. Jamšku se dobi vse za pogrebe potrebno blago.

V slučajih potrebe se toplo priporoča udani

HENRIK STIBELJ,
deležnik in upravitelj podjetja.

VINO,

motno, zavreto, pokvarjeno se popravi. Prosi se mal vzorec prinesiti ali poslati.
Naslov pove upravništvo „Novega časa“.

Mladenič išče službe

pri kaki slovenski družini v mestu kot služabnik ali pri kakem uradu kot sluga.
Več pové upravništvo tega lista.

LJUDSKA HRANILNICA IN POSOJILNICA V TRSTU,

REGISTROVANA ZADRUGA Z NEOMEJENO ZAVEZO.

V lastni hiši.

Ulica Torre bianca šte. 21 ob ulici delle Poste.

Za hranjenje najsigurnejši tržaški slovenski denarni zavod, ker jamčijo za vloge člani z vsem svojim premoženjem.

Neomejena zaveza.

Urduje se vsak delavnik: dopoldne od 9. do 12. ure
popoldne „ 3. „ 5. „

Sprejema kakoršnekoli **hranilne vloge** ter jih **obrestuje**

po 4¹/₂ 0/0

čisto — brez odbitka za rentni davek, ki ga plačuje zadruga sama.

Za stalne vloge obresti po dogovoru višje z ozirom na svoto in neodpovedljivost istih.

Prodajalna **Katoliškega tisk. društva v Gorici**
se je preselila in se nahaj sedaj

Montova hiša, Gosposka ulica šte. 2.

Priporoča se toplo za obilen obisk.